

عنوان مقاله:

پژوهشی بر تطبیق موجودات عجیب و غریب نسخه عجایب المخلوقات طوسی با کاشی لعاب های برجسته تالار سلام کاخ گلستان

محل انتشار:

پژوهشنامه گرافیک نقاشی، دوره 5، شماره 8 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

مینا صدری - دانشیار گروه پژوهش هنر، دانشکده هنرهای زیبا، دانشکده هنرهای تجسمی، دانشگاه تهران، تهران ایران.

لیلا افشار - کارشناس ارشد نقاشی ایرانی، دانشکده هنرهای زیبا، دانشکده هنرهای تجسمی، دانشگاه تهران، تهران، ایران، نویسنده مسئول.

خلاصه مقاله:

نگاره های نسخه عجایب المخلوقات و غرایب الموجودات (شگفتی های آفرینش) نوشته شمس الدین محمدبن احمد سلمانی طوسی و کاشی های مصور سرسرای تالار سلام کاخ گلستان دارای تصاویری با مرکزیت موجودات عجیب و غریب هستند. با مطالعه و تحقیق بر این نقوش، شباهت هایی بین نگاره های عجایب المخلوقات و نقوش روی کاشی ها، مشخص است. این شباهت و ارتباط شکلی، میان آثار این دو دوره، مطلب مناسبی برای تطبیق و بررسی این گونه موجودات است. هدف از این تحقیق شناسایی کیفیت بصری و تصویری بعضی از عناصر تصویری نگارگری ایران به وسیله بررسی ارتباط بین نقوش موجودات عجیب کاخ گلستان و نگاره های نسخه عجایب المخلوقات طوسی است. بر همین مبنای، این مقاله به دنبال بررسی موضوع و پاسخ به این سوال بوده است: چه نوع ارتباطی بصری بین نقوش موجودات عجیب کاخ گلستان و نگاره های نسخه عجایب المخلوقات طوسی وجود دارد؟ نوع تحقیق، بنیادی و روش تحقیق، توصیفی تحلیلی و تطبیقی است. اطلاعات و منابع به صورت کتابخانه ای و میدانی گردآوری شده است. تفحص های صورت گرفته درباره نگاره های منتخب موجودات عجیب، نشان می دهد: نگارگران از بیان بصری: فضا سازی و نماد؛ عناصر تصویری: پوزه، بال، دم و...؛ عناصر بصری: رنگ، شکل و بافت؛ ترکیب بندی: مثلث، دایره بهره برده اند که دارای اشتراکاتی از خصوصیات تصویری و بصری هستند. تفاوت موجود به لحاظ رنگ بندی محدود و ماهیت پرتحرک مضامین کاشی برجسته کاخ گلستان در مقابل نگاره های نسخه طوسی است. این تصاویر در 4 گروه دسته بندی شده اند: 1. موجودات غریب (تلفیقی) و اژدها، 2. حیوانات ترکیبی (با اجزای حیوانات طبیعی)، 3. حیوانات ترکیبی با موجودات غریب و 4. ترکیب انسان با حیوان.

کلمات کلیدی:

کلیدواژه ها: عجایب المخلوقات، طوسی، کاخ گلستان، نگارگری، صفوی، قاجار

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1606098>

